

[Gunner Baunsgaard.]

gælder også lønmodtagerne – ikke har mulighed for at blive placeret i og på arbejdsmarkedet, må have den mulighed, som dette lovforslag indebærer.

Vi hilser fra det radikale venstre lovforslaget med tilfredshed, og vi håber, at ordningen kan indføres. Vi er da indforstået med, at der skal anvendes et selvstændigt socialt kriterium, men i den øjeblikkelige arbejdssituation kan dette lovforslag også være med til at give mulighed for beskæftigelse for yngre kræfter, som så ikke kommer længere tilbage i køen af arbejdsøgende end højst nødvendigt.

Vi kan tiltræde, at der i bestemmelserne om førtidspensionen kommer til at stå noget om en revision i 1981–82, og vi synes også, at tidsbegrænsningen på 2 år er af betydning for en eventuel genetablering på arbejdsmarkedet; det kan være til gavn for alle parter; og som hr. Albertsen nævnte, er det jo et led i den kommende pensionsordning.

Vi giver fra det radikale venstre tilslutning til lovforslaget.

Ebba Strange (SF):

Som det har været fremført af tidligere ordførere, ved vi, i hvert fald vi, der sidder i folketingets socialudvalg, at der i visse befolkningsgrupper findes et udpræget ønske om at få mulighed for at gå på førtidspension.

Socialistisk folkeparti fremsatte i sidste samling et forslag til en efterlønsordning. I det forslag indgik også muligheden for at få en nedsettelse af alderen til 55 år for at opnå det, vi kaldte en efterløn. Vi foreslog dengang, at kriteriet for at kunne opnå efterløn i en alder af 55 år skulle være dels lægeligt, dels socialt.

Derfor kan socialistisk folkeparti naturligvis ikke bare afvise dette forslag, men jeg vil alligevel benytte denne første behandling til at pege på nogle af de mest ubehagelige sider ved det, for hvem er det, vi henvender os til med dette forslag, og hvad er det, man tilbyder netop disse grupper?

Hr. Albertsen var inde på de statistikker, der foreligger, og som viser os, at den største gruppe af dem, der søger førtidig pension af den ene eller den anden art, er ufaglærte arbejdere, den næststørste gruppe er små selvstændige erhvervsdrivende. Det vil sige, det drejer sig om mennesker, der har fået en meget ringe uddannelse, og som i alle deres erhvervsaktive

år har fået en meget ringe løn. Det er samtidig dem, der i forhold til funktionærer og offentligt ansatte o. lign. har de mest usikre ansættelsesvilkår på arbejdsmarkedet og derfor har lettest ved at komme ud i det, vi kalder strukturbestemt arbejdsløshed. Det er samtidig mennesker, der er trætte og nedslidte og vanskelige at omskole; det ved vi fra alt, hvad vi har af erfaring fra revalideringsområdet.

Hvad er det så, man fra socialdemokratiets side vil tilbyde disse mennesker? Det er ca. 1.600 kr. om måneden, men man kan blot prøve at forestille sig at skulle leve for 1.600 kr. om måneden i en alder af 55 år. Vi ved, i hvor høj grad folkepensionen er sakket agterud, og nu tillader man sig at tilbyde en gruppe mennesker helt ned til 55 år de samme levevilkår. Det synes jeg ikke vil være bekendt.

Det indgår i forslaget, at pensionen skal være indkomstafhængig og skal aftrappes, ligesom vi kender det fra førtidspensionen. Det har vi fra SFs side ikke noget principielt at indvende imod, men jeg lagde mærke til en bemærkning, som socialministeren fremsætter i forbindelse med lovforslaget, nemlig at princippet fra bistandsloven om, at ægtefællens indkomst skal tages med i betragtning, når man skal udregne pensionsbeløbet, skal overføres til denne pensionslov. Det vil sige, at hvis man i det sociale udvalg skønner, at ægtefællen tjener nok til at forsørge familien – og hvad er nok, er det 1.600 kr. om måneden, eller hvad er det? – så kan man altså få tilkendt en førtidspension, men man får ingen penge udbetalt. Det kan vi ikke tilslutte os. Vi ønsker at betragte mennesker som selvstændige også i økonomisk henseende.

Så kan jeg ikke lade være med at spekulere på, hvad den dybereliggende årsag er til, at man nu fremsætter dette forslag. Der bliver angivet humane grunde – det er helt i orden – men da vi behandlede SFs forslag om efterløn, afviste socialministeren det med beklagelse af, at det var for dyrt. Det vil sige, at dette er et besparelsesforslag: vi har i Danmark ikke råd til at behandle de mennesker ordentligt, der mere end andre har måttet betale for andres lukren på skattelovgivningen og det økonomiske system, vi lever under. Dem har vi ikke råd til at behandle ordentligt. Det er et godt besparelsesforslag. Det vil ganske vist medføre merudgifter for staten, står der, men jeg er enig med hr. Jørgen Junior i, at det ikke er rigtigt, for de